

Útmutató a fordítás ügyes intézéséhez

Hogyan rendelj fordítást?

Ha nem vagy tapasztalt a fordításban, akkor jó hasznát veheted ennek az útmutatónak. Röviden bemutatjuk, milyen ismeretek szükségesek a jó (és kedvező árú) szakfordítás megrendeléséhez.

10 fontos tanács

- Tényleg mindent le kell fordítani?
- Mennyibe fog kerülni?
- Mennyire számít a fordítás stílusa?
- Ha nem vagy szakfordító, ne fogj bele magad!
- Véglegesítsd a szöveget, mielőtt leadod!
- Mire jó az ingyenes fordítás?
- Beszéld meg a fordítóval a céljaidat!
- Kell a fordítónak ismernie a szakterületet?
- Mire jó a nyelvi ellenőrzés?
- Ne fizess többet, mint amennyi szükséges!

1

Tényleg mindent le kell fordítani?

Minél rövidebb a szöveg, annál olcsóbb a fordítás. A fordítás megrendelésekor tehát a leghatékonyabb költségcsökkentő tényező az, ha csökkented a fordítandó anyag mennyiségét. Gondold végig, biztosan szükséges-e lefordítani egy 150 oldalas dokumentum minden egyes betűjét. Nem lehet, hogy vannak a célod szempontjából kevésbé jelentős részek? Vannak olyan mellékletek, amelyek az eredeti nyelven is használhatók?

Kérj segítséget a fordítóirodától, hogy segítsenek kiválasztani azokat a részeket, amelyek fordítása elengedhetetlen. Ugyan Neked kell meghoznod a döntést, hogy mi kell és mi nem, de a fordításban járatos munkatársak ötleteket adnak a szöveg „meghúzásához”. Ha Te írod a fordítandó szöveget, akkor figyelj arra, hogy a fordításra leadott változatban ne legyenek felesleges ismétlődések, próbálj tömören fogalmazni.

Ha a szövegben sok az ismétlődés, de nem szeretnéd átalakítani a fordítás megrendelése előtt, akkor szólj a fordítóirodának, hogy olyan árajánlatot kérsz, ami számol az ismétlődésekkel. Egy megbízható iroda eleve ilyen ajánlatot ad, ha már átküldted a szöveget: az ismétlődéseket nem kell kifizetned.

2

Mennyibe fog kerülni?

A fordítási díj függ a fordítandó szöveg hosszától, a használt nyelvtől és szakterülettől, valamint az átadási határidőtől. A szöveg hosszát a betűk számával mérik, beleszámolva a szóközöket is. Vannak ettől eltérő számítási módok is, például a szavak száma, az oldalak száma: ezek alapján a fordítóiroda meg tudja becsülni a szöveg tényleges terjedelmét.

Minél gyakoribb a nyelv és a szakterület, annál olcsóbb a fordítása. A sürgős fordítás díja azért borsosabb, mert a fordítók munkaidőn túl és hétvégén is dolgoznak rajta.

A fordítás díja attól is függ, hogy ellenőriztetik-e egy második fordítóval, de ez nem jelenti azt, hogy minden fordítást ellenőriztetni (lektorálni) kell. Ugyanakkor egy bizonyos árszint alatt valószínűtlen, hogy az általad leadott szöveg valóban szakértő kezekbe kerül...

Gondolj bele a fordítás menetébe! Vajon a szakfordító egy óra alatt hány bekezdéssel végez? Szerinted mennyi időt kell szánnia az általad átadott szövegre (összehasonlítás alapként: mennyi ideig tartott eredetiben megírni a szöveget)? A fordítási díj az időráfordítással arányos lesz .

3

Mennyire számít a fordítás stílusa?

Vannak olyan fordítások, amelyek eredendően és reménytelenül rosszak. Egyelőre ilyenek a gépi fordítások, a lelkes amatőrök által kiszótárazott szövegek. De az is előfordul, hogy a nyelvtanilag egyébként helyes fordítás elveszíti az eredeti szöveg lendületét. Ezt a kellemetlen helyzetet elkerülhetjük, ha megbízható fordítóirodát választunk, és a megrendeléskor azt is tisztázzuk, hogy mi lesz a lefordított szöveg rendeltetése.

Az irodák legegyszerűbb és legolcsóbb szolgáltatása az idegen nyelvű szöveg pusztá megértését célzó fordítás. Ha a szöveget a megrendelő arra szánja, hogy nyomtatásban megjelenjen, több ezer vagy több tízezer olvasó számára, akkor ne a legolcsóbb verziót válasszuk, hiszen ilyenkor a szöveg utólagos ellenőrzésére (lektorálására) is szükség van. A lektorálás azt jelenti, hogy a lefordított szöveget egy második nyelvi szakember is átnézi, és az esetleges hibákat kijavítja.

Ez a szolgáltatás nagyon megéri az árát (kb. 30%-os felárat), ha a megrendelő arra gondol, hogy a megjelenő szöveg majd őt minősíti emberek ezrei előtt. Teljesen felesleges viszont akkor, ha csupán az a célunk, hogy a lefordított szöveget elolvassuk, és szűk körben értelmezzük.

4

Ha nem vagy szakfordító, ne fogj bele magad!

Gyakran hatalmas a kísértés! Miért ne fordítanád le magad a szöveget, hiszen folyékonyan beszéled a nyelvet, többször jártál már az adott országban, sőt: pontosan ismered az adott szakterület speciális kifejezéseit.

Ne feledd, hogy a beszéd nem azonos az írással! Az esetek 99%-ában az amatőr fordítók által készített fordításról azt fogják gondolni az olvasói, hogy az „idegenül cseng”. Az esetek döntő többségében nem engedheted meg magadnak azt a luxust, hogy a Rólad szóló, Téged jellemző szöveg ne legyen tökéletes. Mint ahogy névjegykártyát sem otthon nyomtatsz...

Ha professzionális és nemzetközi képet szeretnél kialakítani magadról, akkor válassz profi fordítót! Gondolj arra, hogy Te mit gondolsz azokról, akik helytelenül írnak magyarul. Mi jut eszedbe, amikor megnézed a távol-keleti tucattermékek használati útmutatóját? Az ilyen szöveg a legtöbb nyelven egyáltalán nem vicces, hanem inkább kínos!

Véglegesítsd a szöveget, mielőtt leadod!

5

Szorít az idő és Te késztetést érzel, hogy a szöveg első felét már elküldd fordításra... Ha elkerülhető, akkor ne tedd! A tapasztalat azt mutatja, hogy a félkész szöveg fordítása hosszabb ideig tart, mint ha megvárnád a véglegesítést. A több verzió követése és a javítások átvezetése időigényes, költséges folyamat, ráadásul a hibalehetőség is nagyobb.

Ha mégis arra kényszerülsz, hogy az eredeti szöveg elkészülte előtt már el kell kezdened a fordítást, akkor jelöld minden verziót külön dátummal, és szólj a fordítóirodának, hogy több verzió várható, ilyen és ilyen időpontokban.

Mire jó az ingyenes fordítás?

6

Ha sürges az idő, biztosan felmerül az internetes (gépi, szoftveres) fordítás lehetősége. Az biztos, hogy az ilyen fordítás gyors és többé-kevésbé ingyenes. Többnyire rossz is!

Ha internetes fordításra kényszerülsz és az így készült szöveget az üzletfelednek szánod, feltétlenül tisztázd vele előre a tényt, hogy gépi fordítást küldesz. Ezzel elkerülheted, hogy gondatlannak, rosszabb esetben pedig egyszerűen ostobának nézzenek.

Érdemes megkérdezned egy fordítóirodát, hogy vállalja-e a munkát. A rugalmas irodákkal meg lehet beszélni, hogy nagyon egyszerű fordításra van szükség, az ár viszont fontos szempont, és ilyenkor a fordítóirodák ennek megfelelő árajánlatot tesznek. Lehet, hogy a fordítóiroda megoldása olcsóbb lesz, mint az internetes fordítást később átnézni egy nyelvi szakemberrel.

Beszéld meg a fordítóval a céljaidat!

7

A megrendelő pontosan tudja, mire fogja használni a fordítást. De vajon a fordító tudja-e? Ha tisztázod a fordítóirodával a szöveg célját, akkor a fordító ennek megfelelő stílusra, szóhasználatra, mondathosszúságra fog törekedni. Így mindenki jobban jár.

Kell a fordítónak ismernie a szakterületet?

8

Szakfordítás esetén: igen! Gondolj csak bele, hogy magyarul is milyen nehezen érthető az orvosi, jogi, műszaki vagy az informatikai szaknyelv a kívülállók számára. Hiába az anyanyelvi szintű nyelvismeret, ha olyan területek szövegét kell lefordítani, amelyeken a fordító nem jártas. A fordítóirodák ezért kínálnak minden nyelvhez többféle szakterületet. Ha például egy szerződés fordítását rendeled meg, akkor azt jogi szakfordító fogja fordítani.

Mire jó a nyelvi ellenőrzés?

9

A szakfordítás célja a szöveg idegen nyelvre fordítása. A legtöbb kifejezésnek azonban több helyes fordítása is létezik: a nyelvi ellenőrzés során a különböző lehetőségek közül a legjobbat választja ki a szakember. Emellett ellenőrzi és szükség esetén javítja a fordítást.

A fordítóirodák által kínált nyelvi ellenőrzés a prémium kategóriás fordítás része, szaknyelven lektorálásnak nevezik. Az elkészült fordítás teljes, másodszori átnézését jelenti. Ha sima szakfordítást rendelsz, akkor az a nyelvi ellenőrzést nem tartalmazza. Ha lektorálást szeretnél, kérj prémium fordítást. Ez az irodának dupla költség, több idő, ezért drágábban is adja, de a felára általában 30-50%. Neked kell eldöntened, hogy ez megéri-e.

A nyelvi ellenőrzésre mindenképp szükség van, ha a szöveg nyomtatásba kerül, de legalábbis sokan fogják olvasni. Teljesen felesleges viszont abban az esetben, ha csak a szöveg megértése a cél. A két véglet között a megrendelőnek kell mérlegelnie.

Ne fizess többet, mint amennyi szükséges!

10

A fordítás ára a szolgáltatás mennyiségével és minőségével arányos. A megrendelőnek mindkét tényezőre hatása van. A fordítandó szöveg mennyisége gyakran csökkenthető némi előregondolással és a felesleges részek eredeti nyelven hagyásával.

A fordítás minőségével kapcsolatban a fordítóirodák szemérmesek: „Csak kiváló fordítást készítünk!”- mondják. A megrendelő azonban bármikor kérheti a drága szolgáltatások elhagyását. A jó fordítóirodának mindig a megrendelő elégedettsége a legfontosabb!

